

AUREL DUMITRAȘCU

CARNETE MARO

JURNAL INEDIT¹

SĂPTĂMÂNĂ CU FLORIAN

Florian², cu Gabi, cu „Lalaia” (mașina) au venit în munți. Dinspre Mălini, peste Stânișoara. Un prieten care nu va dezminți niciodată sentimentele dintre noi, este vorba de un fel de acceptare – oricum între voi, o companie întotdeauna reciproc relaxantă.

Au venit luni. Azi e vineri, 15 august. Azi au plecat. Dar nu direct spre București. Se mai opresc pe la mama lui Gabi.

Ai fost cu Florian, pe jos, la zmeură, la Pârâul Ungurului. Marie făcea fân. De fapt, toată săptămâna ai dorit-o.

Cu Florian ai umblat și prin alte miresme, căutând zglăboci, examinând minunile verzi ale pădurii, minunându-vă fiecare în felul lui de răcoare și libertatea (ca sentiment) pe care ți le dau pădurea, prezența muntelui.

Miercuri și joi tu ai fost la Piatra-Neamț. Ți-au făcut dosarul pentru postul de metodist la „Clubul Tineretului”. Dar te-au întrebat așa multe încât e sigur că va exista cel puțin un motiv pentru care să nu fii aprobat (de ex. faptul că-n ‘77, la „Piele Sintetică”, în București, ți s-a desfăcut contractul de muncă). Ai dormit la Mitică Sauciuc. Adrian³ era plecat la Bacău. Camera la fel de nemăturată și întunecată. Printre poemele de pe masă, bătute la mașină, prea multe aveau tonul poemelor tale. Asta nu-i bine deloc pentru „sound“-ul lui.

Plouă fără convingere. Florian a plecat. Vor trece multe luni până să vă revedeți. Dar întotdeauna cu bucurie.

Borca, 15 aug. 1980

¹ Caietul 4.

² Florian Gulimănescu – vechi prieten al lui Aurel Dumitrașcu.

³ Adrian Alui Gheorghe – poet și vechi prieten al lui Aurel Dumitrașcu.

RESTAURANTUL

Gică Bondar, fostul tău profesor de matematică din anul I de liceu, luase restaurantul în primire acum câteva luni. Și a rămas dator cu peste 100 000 de lei. Stupid și incredibil. Încă o dată e probată inconștiența matematicienilor și aventura meschină a celei mai cumplite haimanale: banul. Până și târfele sunt mai de preț. Banul este veșnic a poveste despre noroi.⁴

Pauper, amăgindu-mă că totuși existența mea e mirobolantă, uit și că potopul e o chestiune de temperament.

RĂCHITA

La Aricioare, spre vârful livezii, este o răchită. Cea mai urâtă răchită din lume. Nu e nici putredă, dar nici vie. Crengi întortocheate. Trunchi oblic, crăpat, negru ca un capăt de cărbune. Nu are nicio formă. Între crengile verzi sunt multe uscate.

Un copil n-ar simți niciodată nevoia să se urce într-o asemenea răchită.

Ea, această răchită, e un copac inutil. Pentru că nu nedumerește, nu încântă, nu spune nimic.

Este una din acele structuri în plus.

Privind-o, îți amintești de cel mai inaccesibil copac din lume, „Copacul beat”, sau „Palo borracho” din Argentina, un copac cu ramurile atât de încurcate încât este imposibil să le descurci sau să te urci în el.

Răchita de la Aricioare poate strica ziua frumoasă a unui om care umblă.

Sâmbătă 23 aug. 1980

⁴ Cazul a fost relatat și în cotidianul „Scînteia” din 28 noiembrie 1980 sub titlul „Nota zero la purtare”: „Profesorul de matematică Gheorghé Bondar din comuna Borca, județul Neamț, a schimbat într-o zi cărțile de algebră, geometrie, trigonometrie și celelalte, pe chitanțiere, boniere, facturi și celelalte scripte de gestionar. Gestionar la restaurantul din comună. Dar, după numai cinci luni de zile, când profesorul a dat o lucrare de control (citește inventar) i s-a găsit un minus de zeci de mii de lei. În timpul cercetărilor, ex-profesorul de matematică a declarat, textual: «Știți, eu nu prea mă pricep la calculele astea, ale gestiunii». Greu de crezut, întrucît și «calculele astea, ale gestiunii», tot matematică înseamnă. Matematică plus cinste. Cert este un lucru: profesorul de matematică a greșit... calculele pe care și le-a făcut când și-a abandonat catedra, fapt pentru care, cu nota zero la purtare, va suferi consecințele de rigoare.”

CONCURSURI PENTRU VELEITARI

Acum o săptămână, pe banii Centrului județean de cultură, ai fost la Iași și Mircești. La festivalul „V. Alecsandri“! Ca invitat. Plecai cu un singur gând: să-l revezi pe Lucian Vasiliu⁵, eventual și pe Liviu Antonesei⁶.

Daniel Corbu⁷ și Nicolae Sava⁸ te însoțeau.

Plus Brăescu⁹, de la cultură, un inspector inofensiv care îți dă sentimentul că a citit și el câteva cărți doar în ultimii ani, de când vă cunoaște pe voi.

Și-ncă un cineva: Cârnu Ion¹⁰. Cu siguranță cel mai imbecil dintre cei pe care i-ai cunoscut și scriau. Pentru că un individ care spune: „O, păi eu să știu că la un concurs se dau bani, aș face și pe dracu' să iau acel premiu...“ nu e decât un imbecil. Și i-ai și spus-o, la Mircești, așteptând (duminică în jurul orei 17, pe ploaie) autobuzul spre Piatra Neamț.

Pe Lucian l-ai întâlnit pe stradă. Și bucuria revederii a fost tare adâncă pentru amândoi. La o cafea, ați reîmpărțit lumea, tare bucuroși de a vă ști ÎMPREUNĂ. Este copleșitor sentimentul prezenței apropiate a unui mare prieten!

Și pe Mihai Ursachi¹¹ l-ai cunoscut. Ți-l închipuiai cu totul altfel. Foarte subțire, în jeanși, cu un păr blond, cărlionțat la capete ca și cum ar fi fost nespălat, cu o șapcă („basc“), ieșit în voiaj prin burg.

Și Nicolae Turtureanu¹², amabil, simpatic, ați stat împreună, puțin, pe la „Cronica“, a doua zi apărând și pe la Mircești.

Gellu Dorian¹³ remarcându-se între cei prezenți la Muzeul Teatrului, la un colocviu despre cenacluri.

Acolo l-ai reîntâlnit și pe dl. Ion Bădică, șeful de la „Tomis“, surpriză pentru amândoi, dar ți-a displăcut că era prea amabil cu toți burtă-verzii absolut anonimii. Nu-l doreai mai infatuat, dar cred că un om de adevărată cultură s-ar simți murdărit să se complacă în puerile complezențe.

Un pelerinaj la Teiul lui Eminescu. Îl vedeai pentru prima oară. Inima îți bătea foarte puternic. Tare mult bun-simț și respect trebuie să existe în tine! Ați citit câte un poem, acolo sub tei. Poate că n-avea importanță ce spuneau cuvintele voastre. Dar unii spuneau poemele ca la teatru.

Liviu Rusu¹⁴, teatral ca un banchet la care au fost invitate doar subrete și pene de păuni, crezi că vorbea prea mult.

Deranjantă discoteca din apropiere. Ai avut sentimentul că ieșenii și-au pierdut mult din respectul pentru locurile oricum sfinte.

⁵ Lucian Vasiliu (n. 1954) – poet.

⁶ Liviu Antonesei (n. 1953) – scriitor, cercetător, publicist și om politic.

⁷ Daniel Corbu (n. 1953) – poet și eseist.

⁸ Nicolae Sava (n. 1950) – poet.

⁹ George Brăescu (n. 1940) – profesor, folclorist și publicist.

¹⁰ Ion Cârnu (1947 – 2006) – poet.

¹¹ Mihai Ursachi (1941 – 2004) – poet și traducător.

¹² Nicolae Turtureanu (1941 – 2025) – poet și muzeograf.

¹³ Gellu Dorian (n. 1953) – poet.

¹⁴ Liviu Rusu (1901 – 1985) – psiholog, estetician, cercetător și istoric literar, profesor universitar la Universitatea din Cluj.

Mirceștii ți-au spus ceva în măsura în care ai putut face abstracție de cei care mai erau acolo. Casa memorială, ca orice casă de acest fel, te-a interesat, ai umblat prin toate camerele. Te-ai uitat cu atenție la tot ce era acolo.

Mausoleul de afară nu l-ai înțeles. Chiar dacă acolo era mormântul domnului Alecsandri. Emoționantă a fost o bandă de magnetofon pe care era înregistrată o originală discuție cu o bătrână care l-a cunoscut pe Alecsandri.

La Mircești erau venite și pictorițe. Una era chiar frumoasă. Dar tablourile expuse erau kitch-uri autentice. Dezgustător!

Apoi ați fost duși în Lunca Siretului! La bâlci, altfel spus. Oare asta să le fi făcut Alecsandri acelor locuri?! Doar un bâlci în care țigani puturoși vindeau portofele și cercei, roșiile costau 3 lei kilogramul, vinetele 5 și ardeii 4 lei? N-ai înțeles nimic din acea luncă, nici ce caută poezia acolo.

Teatralitatea lui Lilviu Rusu era puerilă. Oferea diplome unor indivizi care păreau fericiți. Desigur, acasă voi epata cu ele în fața soțiilor și copiilor.

Un anume George Luca¹⁵ din Botoșani, oarecum ostentativ, ca un mare poet, își citea diploma cu mirare. Ironiile tale și ale lui Turtureanu salvau oarecum de la stupiditatea din jur. Daniel încă era trist. Dar despre tristețea lui voi vorbi aparte.

Aceste concursuri încurajează veleitarii. Prost-organizate, consumându-se în spatele unor nume de scriitori dispăruți, aceste concursuri sunt acte de non-cultură. Amabilitatea plină de scuze a organizatorilor nu scuză nimic.

L-ai văzut pe Ion Cârnău dând autografe unor anonimi de prin alte județe (majoritatea trecuți de venerabilă vârstă de 30, 40 și chiar 60 de ani) pe o plachetă județeană tâmpită în care marele poet Cârnău avea o poezioară schiloadă despre patrie. Lingăii scriu despre patrie ca despre ce faci cel mai des zilnic. Câtă lipsă de bun-simț față de ce are mai scump un om: țara lui!

Te-ai întrebat des: „Ce caut eu aici?!“. Și ai acceptat ideea că totuși așa cunoști mai bine lumea, mizeriile ei care ar trebui reprimite.

Și poate că n-ai să pricepi niciodată de ce după 30 de ani aproape toți oamenii își pierd entuziasmul, ba chiar și cinstea, bunul-simț, responsabilitatea?!

SOȚ, SOȚIE ȘI ALTE POVEȘTI STUPIDE

Lidia l-a părăsit pe Daniel Corbu.

A fost în tabără la Cluj-Napoca și acolo a cunoscut un impiegat de mișcare. O aventură. Dar Lidia nu s-a oprit aici.

¹⁵ George Luca (n. 1951) – poet și publicist.

Întors de la Piatra-Neamț, Daniel, seara, după toate celelalte, s-a dus în dormitor să se culce alături de soție. „Nu mă atinge, că-mi pătezi dragostea pentru Silviu!”

Discuție după clipa de uluire.

Trăiesc de 7 ani. Au doi copii. Lidia e profesoară de engleză. Și e cea mai inofensivă femeie din câte-ai cunoscut. A doua zi și-a luat fata și a plecat.

Unde? Nu știa nici Daniel.

Iată că „eternul feminin“ este deseori o chestiune de nesimțire feminină. Daniel era mai mult uimit decât trist. Dar atunci când îți este uzurpată liniștea, o anumită ordine în care te simțeai bine, nu se poate să nu fii afectat.

Singura lui atitudine e să privească ce i s-a-ntâmpnat cu detașare, ca un scriitor. Și cum, la câteva zile, întotdeauna ceva devine conciliant în vreun om, Lidia întorcându-se, el nu trebuie s-o mai accepte sub nicio formă. Poate că nu doar instinctual tu îți aperi libertatea și singurătatea, cu toate riscurile sexuale și ne-.

Te gândești și la Adrian¹⁶. Poate că, în sfârșit are și el o lecție bună, astfel că nu-și va mai amenința libertatea rătăcind prin așternuturile unor fufe și neroade.

24 aug. 1980

JOE DASSIN

Joi, 21 august, la Papeete, în Tahiti, în vârstă de 42 ani, în urma unei crize cardiace a încetat din viață Joe Dassin.

Îți plăcea să-l ascuți. Îl văzuseși de curând într-un show la TV. Când moare un om al muzicii nu poți să nu fii înlăcrimat. Aceste dispariții dor mai mult decât dispariția unui vecin pașnic pe care-l cunoști de-o viață.

RĂZLEȚE (IV)

– Cățel s-a însurat. Cu Maricica Maxim. Un mare prieten are altă viață de-acum.

Ce alarmant e să-ți vezi aproape toți prietenii cantonându-se într-o comoditate supravegheată!

– Cu siguranță că cea mai plăcută parte a anului e sfârșitul verii și primele semne de toamnă. Nu e nici frig, nici zăpușeală, ogoarele miros a tot felul de alese miresme, ierburile sunt foșnitoare și înalte, pădurea e plină de fragi, zmeură, bureți și răcoare, niciun loc nu e aglomerat, parc-am fi la începutul lumii în unele zile.

¹⁶ Adrian Alui Gheorghe – poet și vechi prieten al lui Aurel Dumitrașcu.

- Cel mai profund simți că trăiești dimineața, când e roua răcoroasă și timpul ți se dezmeticește.
- Ploaia este întotdeauna o mitologie subiectivă, discrepanțele ei relevă în fiecare cu totul altceva.
- Cred că prietenia începe din momentul în care doi oameni nu-și mai vorbesc pretențios. Însă niciodată făcându-se abstracție de primordialitatea care poate vorbi de o legătură între doi oameni: respectul.
- Tot ce face generația mea în poezie e constructiv, victoriile generației mele vor fi victorii ale culturii, victorii în favoarea ei, nu victorii personale.
- Zilele în care nu reușești să citești aproape nimic seamănă cu patriile fără locuitori.
- Am rugat un om să mă ierte pentru că eu, de obicei, am crezut că războiul e o linie dreaptă (deci trece oricum), că dragostea e o nesfârșire, că adevărul este esență.

25 aug. 1980

- Oamenii care au o sensibilitate care trece prin luciditate nu se poate să nu fie neînvingători.
- Poate că bunătatea e cel mai invincibil lucru din mine.
- Steluța Ispas, anul trecut, acum ești convins, confundă bunătatea ta cu inocența, crispările tale cu mofturile, dorința ta de nesigurătate cu un anumit fel de a fi politicos în ținuturi calde.
- O înjurătură nu rezolvă niciodată ceva. Râsul da.
- Indiferența mea nu e decât detașarea cu care privesc planeta (lumea) atunci când ea nu are nevoie de mine.
- Când eram mai tânăr credeam că marea nu-i face neserioși pe oameni. Ce mult mă amăgeam! Ce neștiutor eram!

– Plăcerea femeilor de a fi mirese ce confund undeva cu plăcerea de a sta ostentative la soare. De aceea doresc să plouă torențial, să le plouă torențial.

– Poeții au fost întotdeauna bărbați.

– Oare de ce, pe țărni, nu-i pricep pe cei căsătoriți?! Să fie marea o aventură doar?! Pentru că dacă e o filozofie, atunci e o filozofie obositoare. Din cauza repetării noțiunilor aceleași.

– Artistul este adevărata dimensiune a unei civilizații, semnul după care poate fi gândită o civilizație. Niciodată construcțiile. Astăzi se fac construcții uriașe, dar acesta nu e semnul prim al civilizației. Cu atâtea mii de ani în urmă s-au ridicat niște piramide. Deci se puteau face și atunci construcții uriașe.

27 aug. 1980

UN CONCURS

Aseară au anunțat rezultatele concursului de poezie „Herculane '80“ de la Băile Herculane.

Premiul I: Nelu Stanciu. Premiul II: Nicolae Sava. Premiul III: Daniel Corbu. Mențiuni: Aurel Dumitrașcu, Ion Cârnu, Constanin Cazanovici. Premiul revistei „Orizont“: Adrian Alui Gheorghe. Premiul revistei „Familia“: Teodora Ardeleanu. Premiul revistei „Luceafărul“: Daniel Corbu.

Juriul: Toma George Maiorescu, Nicolae Ciobanu, Mihai Georgescu, Gh. Jurma (!), Mircea Martin, Cornel Ungureanu, Stelian Vasilescu, Octavian Doclin.

Te bucuri pentru prietenii tăi. Dar te simți puțin jignit de premiul dat ție. Pentru că poemele trimise erau cele apărute în februarie în „Tribuna“. Și oricât de detașat ar fi citite sunt de excepție. Te simți jignit mai ales de un lucru: că ți s-a dat o mențiune, ca veleitarului Cârnu.

Poate că nu e de mirare, cu un asemenea juriu (Maiorescu, Ciobanu). Dar îi gândea altfel pe M. Martin și Cornel Ungureanu. Celine spunea că „îți pierzi cea mai mare parte a tinereții din cauza gafelor“. Pentru că trimițând poeziile la acel concurs nu ai făcut decât o gafă. O gafă în defavoarea ta. Ceea ce scrii tu nu poate fi remarcabil pentru angajații unor reviste ca „Luceafărul“ și „Orizont“. Dar e preferabil, desigur, să fii recunoscut de D. R. Popescu, Ulici, Manolescu și ceilalți, decât de autori care oricum nu vor rămâne în istoria literaturii române.

Dincolo de ce te-a deranjat pe tine, te-ai bucurat mult pentru Nelu Stanciu și Adrian. În poezia lui Sava (nici n-o cunoști, e drept), și Daniel încă nu ai încredere. Poate pentru că e frumoasă dar nu originală. Așa nu se înnoată mult.

WISE

Toată noaptea ai visat că făceai dragoste cu S. Și că ea nu se mai sătura de tine. Nici nu e de mirare. În aceste zile ai dorit-o mult, a fost peștera în care ai vrut să te ascunzi. N-ai găsit-o. Dar îi vei spune că trebuie să reinventați intimitatea.

Întotdeauna v-ați simțit bine. Și ai visat-o prea frumoasă astă-noapte.

PRIMA AMINTIRE EROTICĂ (ATITUDINE)

– Poate una din primele amintiri cu cuvinte, în general. O amintire „incestuoasă”.

Aveam 6 sau 7 ani. În W.C.-ul unei mătuși, am chemat-o pe J. și i-am spus: „Dacă nu stai să te f... mă arunc în W.C.”. Mi amintesc că ea m-a privit un timp aprobator, apoi chiar a dus mâinile și a început să-și dea chiloțeei în jos, dar și i-a tras brusc și a fugit.

Tentativa de atunci de a mă apropia de sexul opus, nereușită, vulgară, inexplicabilă parcă prin mintea de acum, a fost poate declanșatorul viitoarei mele timidități în fața fetelor, timiditate care m-a ținut până la 17 – 18 ani.

Prostii însă, am mai făcut destule. Intimitatea este tabăra de vară a perversiunii.

Cine nu recunoaște aceasta e mai pervers decât toți.

– De oamenii care vorbesc murdar, mi-e silă.

SALCÂMUL

– Nu cunosc copac mai încăpățânat decât salcâmul. De ce? Pentru că am ocazia să-l URMĂRESC. La poartă avem mulți salcâmi. Puși de tata. Sunt tare frumoși, ca toți copacii care vor să ajungă la cer, ca toți copacii, în general.

Și, spuneam, cresc. Dar în fiecare an (aproape) vin niște lucrători „de la electricitate” și-i taie, și-i taie toată noaptea, fără milă, ca niște barbari îi taie; și niciodată nu e nimeni acasă să vadă ce fac ei. Doar spectacolul dezolant al crengilor mari, căzute în toate direcțiile, unele mai ținându-se într-o coajă, spânzurate. Trupul salcâmului e numai răni, m-am gândit cum ar arăta un om dacă ar fi lovit la fel, cu același cinism!?! Și salcâmi aceștia, deși tăiați an de an, nu se usucă. Își formează din nou coroana, cresc, trăiesc din nou. Câtă frumoasă încăpățânare! Ce lecție dau oamenilor acești copaci cu țepi, dar cu personalitate, mândri! Marin Preda este scriitorul român care a introdus salcâmul în literatură. Poate că salcâmului nu i-am adresat toate întrebările. Și cu siguranță nu i-am ascultat și învățat toate lecțiile. O dată-n plus, ajung la concluzia că, în ciuda tuturor speranțelor, omul este totuși o ființă cinică, prea cinică uneori.

PÂINEA

– Într-un magazin alimentar la coadă. Pentru pâine. La un moment dat zărești 10 lei lângă piciorul tău. Te apleci, îi ridici, întrebi cine i-a pierdut. Nimeni nu spune c-a pierdut, după ce se uită în banii lor, el fugitivo, desigur. Dar toți se uitau la pâine, ai sesizat. Ce fascinantă e pâinea pentru toți oamenii! Ea anulează aproape orice întrebare din exterior.

– Nu există sinceritate fără exuberanță.

– De ce ne fierb nădragii așa amar când vedem o femeie tare frumoasă!? De ce n-avem liniște noaptea? De ce, pisici ale Republicii, de ce?!

– Dezbrăcat, numai cu femeia aceea, în liniște, dăruți, nesătui, ce minunat trebuie să fie! De când nu mai există Viorica, nu mai știi ce-s fericirea, dragostea, liniștea, nopțile de iubire și dăruire...

SINCERITATEA

– Sinceritatea nu ne face vulnerabili, poate că dimpotrivă.

Mă gândesc la estuare. Ele sunt așa cum sunt. Par a spune totul. Nu le poate amenința nimeni pentru că sunt deschise. Ba chiar, ele, anulează un colț din ocean. Și oceanul nu e întotdeauna curat. S-ar zice că ele câștigă cinstit. Marea însă, prin valurile-i care se repetă, are ceva pervers, ceva din psihologia infractorului. Vrea să te ruineze, de aceea vorbește frumos, ni se uită în ochi. Și cum omul este o ființă ușor de amețit...

28 aug. 1980

ADRIAN

– Aseară ți-a scris. Adică ai primit scrisoarea lui. Însoțită de un poem: „Trecere vinovată“. E cel mai bun lucru pe care l-a scris vreodată. E un poem lung, stufos, dar excelent! Iată că, în sfârșit, începe să dea ceea ce tu ai presimțit de mult în el. Bucuria ta e mare și sinceră. Ești entuziasmat de acest vers excepțional din poemul mai sus amintit: „mă simt vinovat pentru că pot să-ți spun o mulțime de lucruri despre nefericire!”

Da, excepțional! Adrian te va vizita zilele acestea. Îl aștepti.

– Gabriela T. ți-a scris că va veni în aceste zile pe la tine. „Trebuie să ne revedem“ – îți spunea. Simți și crezi la fel. Și gândul că ea va veni îți umple sufletul de bucurie. Ea a rămas o prietenă de suflet a ta, mereu liniștitoare, niciodată plictisitoare, ea exprimă o suavă liniște, un ținut în care nu este cunoscut cuvântul „răutate“. Și Gabriela, oricum, e și o fată tare frumoasă.

Uneori e înnebunitor de frumoasă.

– Toamna, totuși, încep toate viețile.

RĂZLEȚE (V)

– Ce simte un bărbat când descoperă că o inocentă adolescentă, pe care o știa virgină, e cu totul altfel, că e plină de nopți de dragoste, că relațiile sexuale nu mai sunt de mult pentru ea un intermezzo!? Se miră, doar se miră. Și o iubește și el pe acea adolescentă. Nu întâmplător spuneai tu că trei sferturi din ceea ce îndeobște numim dragoste e de fapt perversiune.

E preferabil, însă, să faci dragoste decât să te cerți sau bați cu oamenii.

– De reținut calmul cu care femeile se culcă cu bărbații, lipsa de curiozitate cu care participă la „hrănirea cu sex“!

– Ziarul „Sportul“ anunță că Dobrin s-a transferat la C.S Târgoviște. Este o știre inexplicabilă, care te afectează, pe care nu o înțelegi. Nu trebuia să plece de la Pitești. Este singurul om din fotbalul românesc care te-a încântat întotdeauna prin jocul său.

– Miercuri (azi e vineri) România a jucat cu Iugoslavia. Scor: 4-1 pentru noi. După o stivă de meciuri proaste, această victorie este reconfortantă și dătătoare de încredere. Mai ales că încep preliminariile Campionatului mondial din 1982 – Spania. Fotbalul rămâne a bucurie de care nu te poți despărți, pe care o cauți mereu.

– Un fapt: în centru, un bețiv, dar bețiv, nu vorbă. Abia ținându-se pe picioare. Mergea spre casă. Dus. Dus de cineva. De o fetiță de 7 ani. Ce „spectacol“ grotesc! Câtă nedumerire în ochii oricărui om de bun-simț! Fetița îl ținea strâns de o mână. În momentul când tatăl bețiv se cumpănea spre ea, fetița avea un gest care te uimea și mai mult: ea încerca să-l îndrepte, lipindu-se de piciorul tatălui, sprijinindu-l parcă (cu ce?! cu ce putere?!). Te-ai uitat cu sufletul cam răvășit. E îngrozitor să vezi părinți beți duși acasă de copiii lor de 6-7 ani!

– Aseară ai ascultat o emisiune la radio: „Radio-Cenaclu“. Realizator: Adrian Păunescu. A cântat o oră Zoe Alecu. O voce excepțională! Bocetele ei sunt cutremurătoare. Unele inflexiuni ale vocii ei aminteau de Maria Tănase.

Încă o emisiune pentru care îi spui „mulțumesc!“ domnului Păunescu. Tu crezi că el face mai multe lucruri bune decât rele. Numai imbecilii îl detestă.

– Azi, țărani au sărbătorit pe Sf. Ioan de toamnă. O fi și Sf. Ioan de mlaștină. Și de cretă. Și de discotecă. Și poate chiar Sf. Ioan de mămăligă!

– Simți că atunci când nu-ți apare multe luni niciun poem te simți devalorizat, fără certitudini, te acuzi de lene, de nesimțire poetică. Și, de fapt, e vorba de altceva. Dar ai și tu ciudățenii prin suflet.

– Asculți Zoe Alecu (aseară l-ai rugat pe Nicușor Șofron, are casetofon, să înregistreze muzica Zoei; și a făcut-o!) și îți spui că FERICIREA se numește și asta. Fără doar și poate.

– Un film cu corsari, cu dueluri. Dar duelurile cu sabia sunt cele mai cinice confruntări dintre oameni. Te pui puțin în locul cavalerilor din Evul Mediu. Nu, n-ai fi putut trăi în acel timp. Era prea crud, mult prea crud.

– Le-ai scris Marianeii Marin și lui Radu Călin Cristea. Ții la ei, îi stimezi, îți sunt dragi. Dar oare și-n sufletele lor se-ntâmplă la fel?!

– Într-o zi coseai. Cu Ionel. O broască risca să fie sfârtecată. Ai ferit-o din calea coasei, ai luat-o în mână și ai dus-o deoparte. Îi spuneai lui Ionel că te simți rău, răvășit, că totul se crispează și lăcrimează în tine când rănești ființe care nu pot să se apere în fața ta, cazul cu broaștele de prin iarbă, de exemplu. Replica lui: „Ce ce-ți faci tu probleme când ele nu-și fac“. Ți s-a părut cinic. Pentru că asta nu înseamnă să fii practic. De fapt, sufletește, nu-i prea semeni lui Ionel. Și cu atât mai puțin el ție.

– Unii oameni nici când vor să pară amabili nu-și pot, totuși, ascunde mașele negre.

– Relațiile sexuale sunt un mod de a ne scuza perversitatea.

– Fiecare femeie cu care te culci (de ce?), devine și un om de care ți-e puțin teamă. Dar fiecare femeie cu care te culci e încântată că e iubită de un poet. Ce stupid! Și să mai spună cineva că femeile adoră doar carnea, pur și simplu!

– Unde altundeva ar putea femeile să aibă sexul dacă nu între picioare!? A pune asemenea întrebări lumii înseamnă și a fi nemulțumit de anumite obișnuințe.

– Ne plictisim de femei. Nu și de sex. Cu fiecare aventură anulăm încă o posibilitate de a iubi serios.

– Neserios e doar refuzul. Obrajii îmbujorați ai femeilor nesătule îți amintesc de fundul urangutanilor.

– Tu ai spus-o întotdeauna: ai fi mai fericit să nu dorești femei, să n-ai sex. Poate că astfel n-ai mai pierde atâta timp în defavoarea poeziei. Nu crezi c-ai fi un om fără pasiuni.

Te gândești: ce des mori fără femei și ce des nici nu-ți pasă!

– Femeile, crezi, seamănă cu otrava. După ce te hrănești cu ele ceva devine livid în tine.

– Femeile care nu știu să mângâie, să sărute sunt obiecte. Și, drept urmare, trebuie tratate ca atare.

– Un vers din Dylan Thomas îți dă sentimentul că exprimă foarte bine starea în care trăiește „valul '80“: „Rage, rage against the dying of the light!“ („Furie, furie împotriva morții luminii“).

30 aug. 1980

– Un artist adevărat pleacă întotdeauna riscând, împotriva unei prejudecăți.

– Te-a vizitat G. Dar câte a învățat de când n-ai mai văzut-o! Mai ales să-și miște bazinul când face dragoste.

– Ce plăcere să faci dragoste într-o cameră plină de cărți și reviste risipite! Trupul femeii, ca o lumină nebună, nu întâmplător salvează cinematografia deseori de la mediocritate. Cât realism într-un fund de femeie, ce practic e un fund de femeie!

– E drept, Marilyn Monroe e singura femeie minunată de pe lumea asta, de fapt, acum, și din lumea cealaltă. Dar și fotografiile spun tare multe adevăruri.

– Cu adolescentele nu e bine să te culci. A doua zi nu mai știu să zâmbească frumos.

– Ce des, pentru tine, adevărata definiție a FEMEII o dă numai Marilyn Monroe!

Iată o femeie pentru care orice sacrificiu n-ar fi fost destul ca să-i cinstească splendoarea. Numai când o privești pe Marilyn ai sentimentul că pe pământ e și mâna lui D-zeu.

– Dar nu, nu, nunțile nu-ți plac. Sunt ca trupurile unor babe. Nu știi ce să faci cu ele, le eviți.

– Duminicile sunt cele mai rarefiate și plicticoase zile din viața ta. Pentru că, deși nu vrei, aderi totuși la lăncezeala celorlalți, la sărbătorile lor.

– Când o femeie îți spune: „Dar n-am timp!“ e sigur că ar vrea s-o iubești toată noaptea.

– La ce se gândește patul când doi, două trupuri fără cache-sex-uri, se freacă unul de altul? La penițe.

– Nu plouă de atâtea zile încât ai uitat și ce mai dorești pe lumea asta!

31 aug. 1980

11 FEBRUARIE 1977

E data la care, pe o casetă, Aura ți-a vorbit și ți-a trimis la București cuvintele ei din acea zi. Mai întâi îți vorbise Marian Amariei.

La trei ani după ziua aceea, o ascuți cu emoție reală.

Aura rămâne femeia care a inventat cu tine un sunet care v-a unit mult timp.

Știați că aveți drumuri diferite. Dar cât ați fost aproape v-ați iubit cu toată dăruirea și pasiunea. Când ascuți singur, în întuneric, vocea ei, știi că uneori ai fost tare fericit.

1 sept. 1980

– A plouat. Septembrie începe corect.

– Ieri, de la 11, în direct la T.V., un meci de divizia B.: C.S. Târgoviște – Rapid 2-1. Cu Dobrin la C.S. Același mare fotbalist, același artist. Plăcerea de a-l vedea rămâne mereu nealterată.

S-a dus la Târgoviște, cu siguranță, pentru mulți bani. Era mai bine să rămână tot la F.C. Argeș, deși, cel mai important lucru e să joace oriunde, numai să joace.

– T.V.-ul a prezentat un show Joe Dassin. Ai ascultat și privit cu emoție. Când s-a terminat ai rămas cu sentimentul că cele mai frumoase melodii franțuzești din ultimul deceniu au fost cele cântate de Joe. Într-adevăr, muzica lui era copleșitoare, mergea la suflet. Încă o moarte pe care n-o accepți, pe care n-o înțelegi.

PIRAMIDA CA SEMN ȘI SENTIMENT

Ai citit cartea unui pictor cunoscut (nu și la noi), italianul Ugo Attardi¹⁷, „Moștenitorul sălbatic“ („L'erede selvaggio“ – Premiul Viareggio 1973)¹⁸. O carte-parabolă. Obsesia piramidei pare a fi semnul întregii cărți. Dar piramida, prin însăși existența ei istorico-dubioasă, este la rându-i plină de sensuri.

Attardi nu face speculații pe marginea piramidei, el povestește simplu și insolit, amintind de Vittorini¹⁹, dar întreaga carte este o uimire. Tirania piramidei din primele pagini, intenționat neamintită până în final, nu te lasă liniștit. Tot ce face „Balocco“, lumea în care se zvârcolește (pentru că, cu siguranță, nu e o lume în care TRĂIEȘTE) este puțin neverosimilă. Până și cuvintele lasă în noi puțină spaimă, puțină nesiguranță. Piramida ca vis. Piramida ca început. Piramida ca partener al orfanului. Piramida ca silnicie a obsesiei. Nu întreba. Piramida ca plânset. Crimă. Perversitate. Neajungere.

Piramida ca țintă a celui care poate deveni orb. Piramida ca erezie a fanteziei. Piramida ca femeie. Ca labirint.

Până și dedesubturile morții sunt o piramidă. Poate că victoria prin indiferență nu este posibilă. Dar cred eu, cartea lui Ugo Attardi este un mod de a ne lăsa să ne inventăm propria neliniște, propria piramidă. Piramida ca cuvânt. Semnificațiile și drumurile pot fi, desigur, altele și infinite. Orice semn este un posibil sentiment.

1 sept. 1980

LAUTRÉAMONT²⁰

Lautréamont. Din nou lecturarea unor pagini care-i aparțin.

Tot derutante. Rânduri întregi care par crize de nebunie, apologii ale cinismului, apucături antropofage, există (se pare) la el o plăcere de a produce breșe în ceea ce-am obișnuit să numim „gustul nostru“,

¹⁷ Ugo Attardi (1923 – 2006) pictor, sculptor și scriitor italian.

¹⁸ Ugo Attardi – „Moștenitorul sălbatic“, colecția „Globus“, editura „Univers“, București, 1975.

¹⁹ Elio Vittorini (1908 – 1966) – romancier italian.

²⁰ Isidore Lucien Ducasse (1846 – 1870) – poet.

„bunul-simț al nostru”. În aceste pasaje numai scriitura ne salvează de la milă. Și curiozitatea de a afla până unde ține o criză a autorului, cum și de unde începe o alta.

– Când cartea lui Attardi se termină cu „Pentru ca să se știe cum sunt eu cu adevărat: întrucât, pentru a mă elibera, voi emite cât de curînd noi crime“ și începi să citești în Cântul al doilea din Maldoror: „Nu simți la omorul acesta chiar atîta plăcere cîtă s-ar crede...” aproape că nu sesizezi că de fapt citești cu totul altceva. Un gând de o clipă. Dar ce eternă e și o clipă!

– Lautréamont are pasaje insuportabile prin cinismul pe care-l poartă. Seninătatea cu care-s scrise le face neverosimile, dar nu mai puțin enervante. Pentru că oricâtă putere de acceptare ai avea, cititor oricât de lipsit de vizionarism ai fi, este greu să citești pagini în care „eu“ asistă cu plăcută emoție la un naufragiu dar când unul dintre marinari este pe punctul să scape furtunii, ajungând la țarm, „eu“ îl împușcă pentru ca spectacolul de cruzime să nu-i fie stricat. Sincer să fiu, nu știu dacă de la un anumit punct astfel de pagini mai au vreun sens, și nici dacă pot fi numite literatură!? E drept, ele fiind scrise, nu putem face mai nimic. Lautréamont trebuie să fi fost una din cele mai bolnave minți care au scris cu pretenție, adică nu bilețele doar, nu scrisori amoroase doar.

– Maldoror pus față în față cu rechinul femelă. Sau o cruzime se recunoaște în alta. Dar împerecherea lor este forțată. Lautréamont a vrut să împace două medii asemănătoare, dar unirea lor este neconvingătoare. Doar o fațetă în plus a creierului bolnav al lui Lautréamont iese limpede în relief.

Când imediat după acest „tablou“ urmează cel al înecatului scos din Sena, de vreo 17 ani, tânăr, mulțimea se îngămădește uimită neîncumetându-se să-l întoarcă pentru a scoate apa din el; dar apare Maldoror și-l readuce la viață, Lautréamont spunând că acest fapt l-a întinerit „cu zece ani“ pe Maldoror, trebuie din nou să cred că aceste contrarii nu clarifică nimic și nici nu emoționează. Singurul sentiment după aceste două tablouri nu e că Maldoror este un om al extremelor, ci că Maldoror nu e decât un moft. Tușele lui Lautréamont nu te conving.

– „Cu un cap în mână, căruia-i rodeam tigva...” – multă răbdare avem noi, domnule Lautréamont! Adevărat e: de la sublim la ridicol nu e decât un pas. Cartea dumitale începuse promițător.

– Ce păcat că două rânduri mai jos spuneți frumos: „în timp ce pielea pieptului mi-era nemișcată și liniștită ca lespeda unui mormânt“!

Și din nou începeți cu acea „lamentație“ puerilă: „Cu un cap în mână, căruia-i rodeam tigva...”...

Un tablou începe tulburător: „Iată nebuna care trece dănțuind, în timp ce-și aduce nelămurit aminte de ceva. Copiii o hăituie cu pietre ca și cum ar fi o mierlă.“

Alții nu spun nici în zece cărți ceva atît de copleșitor.

– S-ar putea ca în Lautréamont să nu-mi placă deloc anumite tablouri fiindcă n-am învățat niciodată pe de rost crima și monștrii, că nu-i înțeleg.

– Unul din cele mai grozave „tablouri“ din Maldoror e cel din „Cântul al treilea“ în care se vorbește despre Ziditor și disprețul față de el al tuturor animalelor, exceptând leul, care nu-i reproșează nimic. Omul trecând la rându-i pe acolo, „se opri în fața Ziditorului necunoscut; și în aplauzele broaștei râioase și ale năpârcii, se ușură, trei zile în șir, pe obrazul său august.“ Mai apoi Ziditorul se ridică din „amestecătura de noroi, de sânge și de vin, fără apărare și un cerșetor îi dă un codru de pâine. Lautréamont continuă și sfârșește așa acest tablou: „Voi nu veți ști niciodată cum de a ține mereu frâiele universului, prinde să ți se pară atât de greu! Sângele ți se urcă la cap câteodată, când te apuci să tragi încă o cometă din neant cu o nouă seminție de duhuri. Mintea, prea vânzolită din temelie, dă înapoi ca un învins, și poate să cadă o dată în viață, în rătăcirile ai căror martori ați fost!“

Mulțumesc, Lautréamont!

– Exceptional „tabloul“ final al cântului al treilea, cu părul căzut de la bărbatul care a făcut dragoste cu o târfă, luând șancru, păr care-și judecă stăpânul!

– După parcurgerea atâtor pagini din Lautréamont pot afirma că aproape fiecare din ele e o capcană. Deruta de care te simți cuprins uneori în fața unui text ca cel al lui Lautréamont este totuși o dovadă că e un text cu totul deosebit. Și la scriitorii geniali, scăderile sunt o măsură tocmai a piscurilor de care sunt în stare.

D. D. ROȘCA²¹

Pe 25 august 1980 a încetat din viață D. D. Roșca, filosoful, profesorul și marele exeget al istoriei gândirii filosofice universale. Personalitate deosebită încă de timpuriu, D. D. Roșca este unul din acei oameni de mare cultură rari ca florile de colț. În 1934 când îi apărea „Existența tragică“ lumea filosofilor din țară și străinătate a salutat cu entuziasm și interes apariția unei gânditor remarcabil.

Care om de cultură nu e mâhnit de această plecare definitivă! Suntem cu toții mâhniți. Numai nerozii nu-s așa. Pentru că ei n-au auzit de D. D. Roșca...

2 sept. 1980

– Lautréamont a și plagiat.

În articolul său „Lautréamont și Dr. Chenu²²“, apărut în „Mercure de France“ din 1 dec. 1952, Maurice Viroux a revelat că paragraful despre grauri din „Cântul al cincilea“ e, în afara câtorva cuvinte, reproducerea unui fragment (transcris în jurul paginii la ediția românească a lui Tașcu Gheorghiu²³) din

²¹ Dumitru Roșca (1895 – 1980) – filosof, traducător și academician.

²² Jean-Charles Chenu (1808 – 1879) – doctor, scriitor și naturalist.

²³ Tașcu Gheorghiu (1910 – 1981) – traducător, poet și grafician.

„Encyclopédie d’Histoire Naturelle“ a Dr. Chenu (Paris, Marescq et Cie Editeurs, 1850 – 1861; „Păsări“ Partea a cincea [1853], p. 179).

Lautréamont a plagiat și din alte pagini ale acelei enciclopedii din Partea a șasea (1854), pg. 271, 261, 262 – 263.

La aproape o sută de ani lui i se iartă aceste excese de necinste.

– Sunetul care-ți amintește cel mai mult și inevitabil copilăria este cel scos de o pasăre: alunarul.

– Dl. Isidore Ducasse, comte de Lautréamont, în ale sale ciudate texte numite „poezii“, ia idei din Pascal, dar le ia invers; dacă Pascal spune că omul este o trestie gânditoare, Lautréamont spune că universul e o trestie gânditoare. Și altele.

Isidore a fost mai mult nebun decât filosof și poet. Simți în paginile lui un imens orgoliu, o dorință de epatare în detrimentul celorlalți, indiferent ce spune de fapt.

Lautréamont este în mare parte un caz, mai puțin un artist adevărat.

– „Nu îngădui nimănui, nici chiar lui Elohim, să se îndoiască de sinceritatea mea“ – Isidore. Dar cine te-ar putea crede și asculta în „poeziile“ dumitale, în care furi atât mult din Pascal, Vauvenargues²⁴ sau La Rochefoucauld²⁵?!

– Nu, Lautréamont nu e un original, e un om bolnav. Lautréamont nu e o respirație, vreau să spun că nu-l citim fiindcă ar fi interesant cu adevărat, ci pentru că ne enervează, pentru că vrem să vedem până unde merge delirul cu pretenție al unui bolnav.

– E marți, 2 septembrie 1980, plouă și ți-e dor de Adrian²⁶, ai vrea să vină azi la tine.

– Francezii sunt cei mai mari speculanți în materie de literatură, de intoxicare cu bolnăvicioși. Cu siguranță că mai sunt o grămadă de cărți nebune și tâmpite ca cea a lui Lautréamont, dar n-au vrut încă să le facă geniale. Să mai așteptăm un secol! Să nu ardeți cărțile dacă un vor mai scoate un Lautréamont!

– Ce convingeri la Lautréamont! „Plagiatul e necesar. Progresul îl implică. El strânge de aproape fraza unui autor, se slujește de expresiile lui, șterge o idee falsă, o înlocuiește cu ideea justă.“ Cred că L. a înțeles greșit plagiatul, confundându-l cu rescrierea, cu reinventarea.

Care manitu îi poate spune înăuntrului său că ideea cutare a cutăru scriitor e falsă, că a lui e bună!? Adevărul e în altă parte întotdeauna, nu întotdeauna în limita puterilor omenești de a-l ști, de a-l afla.

²⁴ Luc de Clapiers, marquis de Vauvenargues (1715 – 1747) – scriitor și moralist.

²⁵ François de la Rochefoucauld (1613 – 1680) – filozof și moralist.

²⁶ Poetul Adrian Alui Gheorghe.

– Aseară, așa cum presimțeau, a venit Adrian. Mare bucurie, desigur, în sufletul tău. Ploua. Era tare frumos așa!

– Ți-a adus o carte (Adrian) care te-a bucurat enorm: „Tobe groazei“ a lui Ion Mircea²⁷, acest poet excepțional, o voce a poeziei, una din vocile ei cele mai profunde.

– I., azi, cu aceeași dorință de a epata când nu trebuie. Ea nu știe că epatările ei n-au nimic constructiv în ele, că nu-s decât mofturi ale orgoliului. Și câți tu o ascuți fără a-i da și mare importanță.

O veste adusă de Adrian: Daniel²⁸ s-a împăcat cu Lidia. Iată niște oameni compromiși în ei înșiși. Ce dulce trebuie să fie viața în haită...

Ați jucat și fotbal. De ce țipai și te contraziceai ca pe vremuri?! Pentru că ești tare bucuros când ești cu Adrian. Chinurile și speranțele voastre seamănă chiar dacă bănuiești structuri poetice diferite.

– E răcoare. Presimți bune zile pentru scris, pentru profunzime.

– Ai întâlnit-o pe Rusica. Era tare frumoasă, tare frumoasă. Dacă te gândești bine, e cea mai frumoasă fată din cele cu care ai avut de-a face. Poate și prezentul e vinovat de această frază de mai sus. Dar, oricum, prezența ei e copleșitoare. Ea este o femeie de răpit. Poate că nici una nu ți-a amenințat „libertatea“ mai mult. O iubești. Deci te vei păzi de a nu muri după ea. E periculos. Nu se știe dacă femeile prea frumoase pricep prea multe din poezie, din viața zbuciumată a unui poet. Aceasta în ciuda asigurărilor.

Dar prezența Rusicăi, repeți, are ceva dumnezeiesc! Te referi la starea de aleasă grație pe care o provoacă simpla-i prezență. Nu vorbește mult. Un mut minunat. Râde frumos, ca florile. Iată un om despre care ar trebui să scrii. Pentru poezie, întotdeauna, femeile frumoase sunt câștiguri, sunt constructive. Indiferent ce provoacă în sufletul artistului: dramă sau fericire.

Mulțumesc că exiști, Rusu Elena! Te aștept duminică!

3 sept. 1980

– Parcă te-ai contrazice: despre întâlnirea cu cel mai mare prieten scrii laconic. Despre întâlnirea cu cea mai frumoasă fată din ultimii ani scrii cu... poftă.

Iertate fie sexul în serile în care poți vorbi cu dragoste despre aceasta.

²⁷ Ion Mircea (n. 1947) – poet și scriitor

²⁸ Daniel Corbu (n. 1953) – poet și eseist.

- Citești din Chateaubriand²⁹, „Les Martyrs“ și „Mémoires d’outre-Tombe“. Dar parcă explicațiile din subsolul paginilor sunt mai interesante decât textul propriu-zis.

- Cu ani în urmă anumiți oameni abia-ți răspundeau la salut, abia dacă își permiteau să facă asta, poate n-o făceau deloc. Acum, însă, pentru că ți-au văzut numele prin reviste, că li se spune că ești „cineva“, te salută înclinând capul, îți caută amabilitatea. Dar tu știi că erau niște imbecili și înainte, așa cum sunt și acum. Și, fără a fi infatuat, le oferi singurul dar posibil: indiferența și mila. La un loc.

- Aproape toate femeile sunt interesate de bărbați lângă care pare a fi mai ușor de trăit.

- O femeie care umblă cu tine, dar evită să te sărute și mângâie, e o mitomană și o complezență.

- Nu-ți amintești când ai înțeles prima dată că există diferențe între băieți și fete.

- Ai văzut o grămadă de filme în viața ta, continui să vezi. Dar majoritatea nu ți-au spus, de fapt, niciodată nimic.

- Poate că numai încrederea că voi scrie poezie mare mă ține în viață.

- Dacă într-o zi nu aș întâlni cu Eminescu, am înjura împreună burghezii și am merge într-un loc liniștit să ne certăm de la poezie. Dacă l-ai întâlni pe Baudelaire, n-ai ști cum să-i vorbești. Pentru că ar fi beat.

- Ți-a scris Georgette. Are 21 de ani. De ce te emoționează întotdeauna țigăncușa aceasta bună și deloc prostituată! E un om cu care-ți place să stai de vorbă.

- Oare ce cred femeile frumoase despre bărbații frumoși și săraci?!

- Când eram mic mă uitam curios și rușinat cum se urcă pe iepe caii, și boii pe vaci. Sexul lor era așa mare încât, nu știu de ce, râdeau și-i invidiam. Însă nu știu bine de ce.

- La 24 de ani nu poți să cazi în manierism. Exceptându-l pe cel al morții.

²⁹ François-René de Chateaubriand (1768 – 1848) – scriitor, politician și diplomat.

– Sexul nu este hrană, trebuie precizat. Sexul este un fel de antropofagie. De ne-am putea vedea în oglinzi în acele clipe...

– Alfabetul grecesc seamănă cu niște alune sfărâmate. Te referi la scriere, desigur.

– Una din marile plăceri ale bărbaților e să scoată chiloții femeilor. Ce urmează nu e întotdeauna frumos.

– A avea personalitate nu înseamnă a ști o mulțime de lucruri despre cărți, muzică, sport, etc. A avea personalitate înseamnă a avea idei clare, ale tale, a fi riguros când privești ceva din jur.

4 sept. 1980

– E rece. Prea rece. Toamna a început corect. Dar prea s-a luat în serios.

– Ai atâta timp liber de la 15 iunie încoace încât nu mai știi să-l folosești în mod judicios.

– Nu, Marilyn n-a murit niciodată. Numai noi ne-am obișnuit să spunem așa ceva.

– În ciuda faptului că, pe cât te încântă, tot atât de mult te dezamăgește, trebuie să subliniezi la Lautréamont o „apucătură“ genială: în ale sale ciudate „Poezii“, mai mult o prefață ironică, demistificatoare, alternând între fantezie și „adevăr general“, Lautréamont luând idei, maxime etc. din Vauvenargues³⁰, Pascal sau La Rochefoucauld nu face decât, citindu-le și scriindu-le INVERS, să ne atragă atenția că „adevăruri“ ce păreau inatacabile, spune exact invers, pot fi la fel de mult „adevăruri“. Poate că aici Lautréamont este copleșitor, chiar dacă nu deasupra unei minți omenești care poate străpunge limita posibilităților. Remarcabila sensibilitate a sensurilor care derivă din „Maldoror“, onirismul tablourilor, cinismul lor, dincolo de încercarea declarată de a fi altceva decât ce-au făcut Byron, Mickiewicz sau Baudelaire, sunt totuși un teritoriu în care intrăm curioși și ieșim descumpăniți. Descumpăniți de posibilitățile binelui și răului.

Dacă te gândești bine, în ciuda silei provocate de unele din pânzele sale delirante, Lautréamont a declanșat în tine (ca și teritoriul Joyce) anumite proiecte de anvergură.

– Sfârșitul „Cânturilor lui Maldoror“ și al „Poeziilor“ lui Lautréamont îți lasă un gust: nu voiai să se termine, deși nu-ți poți închipui cum ar fi putut continua, ce-ar fi continuat.

³⁰ Luc de Clapiers, marquis de Vauvenargues (1715 – 1747) – scriitor și moralist.

– Ai o certitudine spre seară: nu ai post aici, la școală. Deci, altfel spus, ești foarte departe de pământ. Nu ai bani deloc. Nici mama nu are. Ea e mai mâhnită decât tine. Este stupid să depinzi de lucruri pe care oricum nu le ai!

– Îi scrii lui D.R. Popescu³¹. E singurul om mare cu care ai vrea să vorbești în seara aceasta. De fapt, plângi. Poate nu va auzi și acesta. E seară.

– Ai fost la alune. Ce des ai nevoie să-ți reinventezi copilăria!

– Te-ai reîntâlnit cu Costică a lui Loghin. Venise să-i ajute pe cei bătrâni la otavă. Am mâncat dintr-un pepene și am vorbit. Am rămas frumoși, dar ne doare copilăria, nu-mi vine să cred că așa repede s-a dus totul dracului. Este groaznic să stai cu prieteni de suflet, cu prieteni din copilărie, și să simți că de fapt trăiești dar nu vă mai bucurați cu adevărat. Se simte aceasta în tot ce vă spuneți.

Copilărie, frumusețe scăpată din frâu, copilărie, nebunie pierdută!

– Din nou te simți inhibat scriindu-i lui D.R. Popescu. Există un punct de la care, vorbindu-i, te simți depersonalizat.

– Când ai multe incertitudini, simți că-ți vine să înveți o înjurătură în plus.

– Nu voi ști niciodată să fiu umil. Pentru că nu știu cum sunt cârțițele.

– Prin scris îndrăznesc să inventez un mit, pentru că eu nu mai cred că miturile se nasc din speranțe. Cred că în primul rând scriu împotriva mea, pentru a anula tot ce e rău mine.

– Trăiesc mereu cu sentimentul că nimeni nu se interesează de mine, că nimeni nu vorbește de mine, că sunt prea neînsemnat pentru a intra în gândurile cuiva.

– Aura pronunță cel mai profund și expresiv un cuvânt: „puritate“.

– Rămân la ideea că primordialitatea unei prietenii trebuie să fie respectul.

³¹ Dumitru Radu Popescu (1935 – 2023) – scriitor, prozator, dramaturg, scenarist de film, membru titular al Academiei Române.

- Bureții mi s-au părut întotdeauna un fel de degete ale pământului. Poate din cauza cozilor de rășcov.

 - Adrian, în timp ce așteptați autobuzul, la plecare, ți-a spus la un moment dat că dacă în următorii doi ani nu realizează ce și-a propus se lasă de scris... Ți s-a părut o vorbă absurdă, de neînțeles, parcă n-ar fi vorbit un poet. Dar cred că era într-un moment când își făcea prea multe probleme de conștiință, de aici îndoiala.

 - Ne putem spune părerile și fără a deveni țigani.

 - Îmi pierd stima întotdeauna pentru oamenii care sunt ofușcați de sinceritate.

 - Literatura impune responsabilitate. Și responsabilitatea nu e apanajul celor izolați, ci al celor care sunt în cultură, în probleme, în miez.

 - Scuza unui orgoliu în expansiune nu e o explicație atunci când cineva spune ca un filistin: „Nu mă justific decât față de mine însămi. Ceilalți să se mulțumească cu atât cât primesc.“
- E vorba de Steluța Ispas.
- Fiecare face din viața lui ce dorește. De exemplu: se poate fofila, poate mârâi, poate crește lei sau furnici. Unii spun că scriu cărți. Unele și apar. Asta nu înseamnă că ei sunt și scriitori.

 - Cineva spunea că „un poet nu-i neapărată nevoie să facă doar poezie“. Evident, dar dacă ești poet (adevărat) singurul lucru important pe care îl faci pe lume nu poate fi decât, desigur, poezia.

 - Peste câteva sute de ani se vor recunoaște adevărații poeți. Deocamdată există o lume de borborigme.

 - Emil Poenaru, profesorul de istorie-filozofie de la silvicultură Brașov, le-a spus într-o zi studenților că istoria a început din momentul în care omul și-a îngropat semenul mort. Poate că a spus-o altcineva mai înainte, dar oricum este o observație foarte inteligentă.

 - O afirmație infantilă, apanaj al orgoliilor răbufnite, poate și un țipăt de neputință: „Tu te-ai văzut totdeauna o personalitate în literatura română.“ Orice poet știe că singura justificare, în literatură, a unui om serios, sunt cărțile. Ori eu nu am nicio carte publicată.

Deci, chiar un mare orgolios fiind (ceea ce, desigur, nu e cazul), n-aș fi fost niciodată atât de nerod încât să-mi preamăresc ceva ce nu am probat ca om, că sunt.

– Toate femeile sunt sensibile. Istoria demonstrează însă că foarte puține au avut forță să fie și scriitori adevărați.

– O bunătate se afirmă, nu se discută.

– Prefer să scriu ca un om lucid care-și închipuie nebunia. Nu să fiu NEBUN.

– Sexul este o pramatie.

– Cu un om cu care nu mă și cert nu mă pot înțelege. M-ar plictisi.

6 sept. 1980

– Ieri, la Piatra Neamț, l-au operat (ulcer, sau complicații la intestine) pe nenea Dumitru Ana. Ești foarte mâhnit. Este una din foarte puținele rude la care ții, pe care le iubești. Fratele mamei, unchiul meu deci, este unul din cei mai buni și generoși oameni din câți ai cunoscut, un om dintr-o bucată, o „figură“ a acestei văi. Mama plânge tot timpul când își amintește că e operat. Și tu plângi în tine.

Dumitru Ana este unul din oamenii admirabili pe care i-ai cunoscut și stimat tare mult. Speri că va fi bine totul.

– Costică a lui Loghin, aseară, același interlocutor plăcut. Este unul din acei minunați oameni care se bat pentru idei minunate. Pădurea e un loc spre care s-a dus cu sufletul. E inginer în industria forestieră, el e la „amenajări“, acolo a vrut să meargă.

Îți povestește despre pădurile Moldovei, iată, un om pe care-ți place să-l asculți. Îi stimezi mult pe oamenii care fac lucruri pe care tu nu ai calificarea să le faci. O remarcă: Costică are o gândire profundă, clară. Legi aceasta de pasiunea lui dintotdeauna de a citi cărți istorice, despre istorie.

– Petrică Loghin și Mioara. Vor avea un copil. Minunat!

– Liviu Ioan Stoiciu îți trimitea înapoi manuscrisul tău. Și păreri sale. Unele erau interesante și drepte. Pe unele nu le acceptai. Dar îți privești și altfel, acum, posibila carte, păreri lui Stoiciu sunt ale unui spirit demn de toată prețuirea.

– În „Luceafărul”, Daniel Corbu (după Premiul de la „Hercules 80”) prezentat de Nicolae Ciobanu. Poemele, apărute și prin alte reviste, sunt foarte bune. Prezentat de Nicolae Ciobanu – asta nu ți se pare o cinste.

– Și o mare bucurie: Maria a luat examenul de treaptă la Liceul energetic din Piatra Neamț. Ai sărutat-o și îi vei dedica o zi. Era surâzătoare, părea o definiție a unei libertăți mult râvnite și câștigate, îi stă bine așa.

Și Ileana Manoliu a izbutit. Nu și sora Ionicăi Cojocar. Păcat!

– Nicușor Teodorescu va face mâine nuntă. Cu Dana. Acest băiat simpatic face un lucru serios. Dar nunțile, ție, nu-ți spun aproape nimic, te referi la aceste ritualuri actuale, absolut denaturate în afaceri.

– Ion Mircea este unul din puținii poeți excepționali care trăiesc în această țară acum.

– Din nou multe zile cu lecturi anodine. Te simți ca un bou.

– Rusica ar trebui să vină mâine la tine. Ar fi tare plăcut să mai stai câteva ore cu o fată atât de frumoasă.

– Gabriela T. venea azi cu discurile. Luni pleacă la Iași. Ai stat în center cu ea. Fumează și-și mișcă trupul ca o femeie care se culcă cu prea mulți bărbați. Dar e același om inofensiv și plăcut.

– Fascinante zile de toamnă, ca întotdeauna!

– Vaginul femeilor seamănă cu pisicile angora.

– Închizi TV-ul. Ionel e-n cameră. „Nu sport” – zici. Era o emisiune militară. Ți-a reproșat că armata e necesară, că dacă lumea s-ar lua după ideile mele ar ajunge de râpă. Dar el nu știe că azi armată nu poate fi o glorie sau o cinste. Pentru că un Pământ și așa cancerizat de bombe, nu mai are nevoie și de viermi pentru a muri. Moare oricum. Și soldații de profesie nu-s altceva decât viermi.

Ionel nu a știut și nu va ști niciodată să se bată pentru o idee. Ți-amintești că, încă student fiind, îți spunea că se va duce în cercetare. Dar cercetători sunt numai cei care știu să se bată pentru o idee. Ei seamănă cu artiștii.

Ionel s-a bătut pentru o femeie doar. Și o femeie nu e idee măreață, din cauza abundenței... speciei.

7 sept. 1980

- Dacă mai poți să te bați pentru liniștea și bucuria unui om, bate-te!

- Te îmbraci în culori așa senine, că toți se uită după tine surâzând plăcut!

- Popii sunt niște ciolane pe care câinii nu le rod.

- Culmea fotbalului transmis la TV: să se înscrie și la reluare să se rateze.